

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W GLIWICACH
ZA ROK 2011**

POWIATOWY RAPORT ROCZNY

II/P/2011

CZĘŚĆ I

Gliwice 2012

*Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła*

Opracowanie: © Andrzej Kasperek

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
I. Założenia ogólne do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	4
II. Analiza i diagnoza	7
1. Bezrobocie i oferty pracy.....	7
2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.....	12
3. Podsumowanie.....	15
Załączniki.....	17
Załącznik nr 1. T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w Gliwicach. Stan na koniec 2011 roku.	
Załącznik nr 2. T-I/P-3. Oferty pracy według zawodów w Gliwicach w 2011 roku.	
Załącznik nr 3. T-I/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Gliwicach w 2011 roku.	
Załącznik nr 4. T-I/P-6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Gliwicach w 2011 roku.	
Załącznik nr 5. T-I/P-8. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Gliwicach w 2011 roku.	

WSTĘP

Opierając się na zapisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (z późniejszymi zmianami) oraz systemie statystyczno-sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdanie MPiPS-01) wprowadzono „do praktyki działania powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz szkół ponadgimnazjalnych jednolitej metody, służącej bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, o nazwie: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*”¹.

„Z uwagi na to, że od II połowy roku 2011 obowiązuje nowa klasyfikacja zawodów i specjalności, a klucz przejścia nie pozwala na jednoznaczne przyporządkowanie starych zawodów nowym (wg 6-cyfrowego kodu)”², dlatego w raporcie stosowana jest tylko klasyfikacja zawodów i specjalności wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 27.04.2011r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH³

Prezentowana w opracowaniu metoda wykorzystuje istniejące w tym zakresie dotychczasowe doświadczenia w kraju, w tym m.in:

- **Międzygminnego Ośrodka Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic (eksperyment gliwicki),⁴**
- projekt prof. M. Kabaja opublikowany w książce pt. „Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu” (Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997)⁵.

Podstawowe definicje

- ***monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych***, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie

¹ „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003

² Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z 17.02.2011 (DRP-VII-074-6-AM/11)

³ Rozdział ten został opracowany na podstawie „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, przesłanych wszystkim urzędów pracy przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w roku 2005

⁴ J.Rittau, A.Kasperek, R.Rewkowski „*Monitoring rynku pracy Gliwic, Knuruwa i Pyskowic z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych; Gliwice 1994-97*” Międzygminny Ośrodek Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic; Gliwice 1998

⁵ Szerzej: B.Łukaszewicz *Analiza dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju*; Studia i materiały Tom IX, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych Warszawa 2002

ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

SZCZEGÓLNE ZALECENIA METODYCZNE DO OPRACOWANIA ROCZNEGO RAPORTU POWIATOWEGO (RAPORT – II/P)

Źródłem informacji do opracowania części I RAPORTU – II/P/2011 są:

- wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2011 rok” i załącznika 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w 2011 roku” do sprawozdania MPiPS-01. Powyższe dane zawarte są w tabelach załączonych do raportu.
- roczne powiatowe raporty zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Gliwicach od roku 2005.

Mierniki stosowane do monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2011 roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2011 roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

2) **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k** ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad \text{dla } \bar{O}_I^k \neq 0 \text{ i } \bar{B}_I^k \neq 0 \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe,**

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),**

$W_{n,I}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**

Ponadto:

- w przypadku, jeżeli wskaźnik intensywności jest równy 0 lub MAX tzn. liczba bezrobotnych albo liczba ofert pracy jest równa 0, to dla określenia, czy zawód jest deficytowy lub nadwyżkowy bierze się pod uwagę średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej (\bar{N}_I^k), tzn. dla:

$\bar{N}_I^k > 1$, **zawód jest nadwyżkowy,**

$\bar{N}_I^k < -1$, **zawód jest deficytowy ,**

$-1 \leq \bar{N}_I^k \leq 1$, **zawód jest zrównoważony**

- zawody, które pojawiły się w statystykach, dla których $\bar{O}_I^k = 0$ i $\bar{B}_I^k = 0$, zostały zakwalifikowane do zawodów wykazujących równowagę,

3) **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k** ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (5)$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec 2011 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu na koniec 2011 roku.

Przyjęto, że określenie „absolwent” odnosi się do osób, które ukończyły naukę w szkole lub na uczelni wyższej, nie później niż 12 miesięcy temu.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. BEZROBOCIE I OFERTY PRACY

W Gliwicach na koniec 2011 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 6407, z czego 56% stanowiły kobiety. Zmieniła się struktura bezrobocia w porównaniu z końcem 2010 roku. Pomimo zmniejszenia liczby zarejestrowanych bezrobotnych, wzrosła w tym okresie liczba bezrobotnych kobiet oraz osób długotrwale bezrobotnych (patrz Tabela 1).

Tabela 1. Struktura bezrobocia w Gliwicach na koniec lat 2011 i 2010

	rok	ogółem bezrobotnych	w tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
				ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
liczba bezrobotnych	2011	6407	3602	137	93	1492	845
	2010	6559	3569	164	117	1075	603
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	2011	100%	56%	2%	1%	23%	13%
	2010	100%	54%	3%	2%	16%	9%
odsetek kobiet w danej grupie bezrobotnych	2011	-	56%	-	68%	-	57%
	2010	-	54%	-	71%	-	56%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Zdecydowanie największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych - podobnie jak w poprzednich latach - stanowiły osoby bez zawodu (ponad 17%). Znaczny odsetek (prawie 10%) stanowiły osoby o zawodzie „Sprzedawca – 522301”.

Tabela 2. Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w Gliwicach na koniec 2011 roku

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	ogółem bezrobotnych	w tym*				
				kobiety	absolwenci		osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	
					ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
000000	Bez zawodu	1096	17,1%	17,5%	9,5%	9,7%	5,3%	5,0%
522301	Sprzedawca	608	9,5%	15,9%	5,1%	5,4%	10,6%	18,2%
722204	Ślusarz	196	3,1%	0,6%	-	-	4,3%	0,2%
911207	Sprzątaczką biurową	134	2,1%	3,6%	-	-	3,4%	5,9%
411004	Technik prac biurowych	114	1,8%	2,9%	-	-	2,6%	4,1%
931301	Robotnik budowlany	110	1,7%	-	-	-	2,0%	-
331403	Technik ekonomista	105	1,6%	2,6%	0,7%	1,1%	2,5%	4,0%
711202	Murarz	95	1,5%	-	-	-	1,4%	-
512001	Kucharz	73	1,1%	1,7%	-	-	0,7%	1,1%
432103	Magazynier	67	1,0%	0,8%	0,7%	-	1,3%	1,2%
	Razem 10 zawodów	2598	40,5%	45,5%	16,1%	16,1%	34,1%	39,8%

* odsetek w odniesieniu do danej grupy bezrobotnych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Dziewięć zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (przyjmując, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu”) generowało ponad 40% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (patrz *Tabela 2*).

Tabela 3. Struktura i ranking 9 zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w Gliwicach na koniec 2011 roku*

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek absolwentów w stosunku	
		ogółem	absolwentów	do ogółu bezrobotnych absolwentów	do ogółu bezrobotnych w zawodzie
000000	Bez zawodu**	1096	13	9,5%	1%
522301	Sprzedawca	608	7	5,1%	1%
216101	Architekt	21	7	5,1%	33%
263102	Ekonomista	55	6	4,4%	11%
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	11	6	4,4%	55%
235107	Pedagog	22	4	2,9%	18%
264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	18	4	2,9%	22%
242217	Specjalista administracji publicznej	13	4	2,9%	31%
213106	Biotechnolog	4	4	2,9%	100%
Razem dla 9 zawodów				40%	

* w kolejnych 9 zawodach zarejestrowanych było po 3 bezrobotnych absolwentów

** głównie absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tylko 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni (patrz *Tabela 1*). Pomimo faktu, iż absolwenci zarejestrowani są w 77 zawodach, to tylko 9 z nich generuje ponad 40% bezrobotnych w tej grupie (patrz *Załącznik 1* i *Tabela 3*). W zawodzie *Biotechnolog* wszyscy bezrobotni są aktualnymi absolwentami wyższych uczelni.

Tabela 4. Struktura i ranking 9 zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, w Gliwicach na koniec 2011 roku*

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
		ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
522301	Sprzedawca	608	158	10,6%	26%
000000	Bez zawodu	1096	79	5,3%	7%
722204	Ślusarz	196	64	4,3%	33%
911207	Sprzątaczką biurową	134	50	3,4%	37%
411004	Technik prac biurowych	114	39	2,6%	34%
331403	Technik ekonomista	105	38	2,5%	36%
931301	Robotnik budowlany	110	30	2,0%	27%
711202	Murarz	95	21	1,4%	22%
962902	Dozorca	64	21	1,4%	33%

* w kolejnych 3 zawodach zarejestrowanych było po 19 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

** odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Wśród zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, aż osiem z nich: *technik prac biurowych (pracownik biurowy)*, *technik ekonomista (asystent ekonomiczny)*, *sprzedawca, sprzątaczką i ślusarz* oraz *grupa bez zawodu* utrzymuje się w pierwszej „10” od 2005 roku (patrz *Tabela 4*).

Tabela 5. Ranking zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w Gliwicach na koniec 2011 roku (fragment)*

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	931207	Robotnik torowy	14	9	0,6%	64%
2	214490	Pozostali inżynierowie mechanicy	11	6	0,4%	55%
3	233008	Nauczyciel języka angielskiego	11	6	0,4%	55%
4	611306	Ogrodnik terenów zieleni	11	6	0,4%	55%
.....						
62	000000	Bez zawodu	1096	79	5,3%	7%
.....						
105	514202	Kosmetyczka	18	0	0%	0%
106	332203	Przedstawiciel handlowy	14	0	0%	0%
107	834311	Operator suwnic (suwnicowy)	12	0	0%	0%
108	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	11	0	0%	0%
109	811203	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	10	0	0%	0%

* w rankingu umieszczono zawody (109), w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych

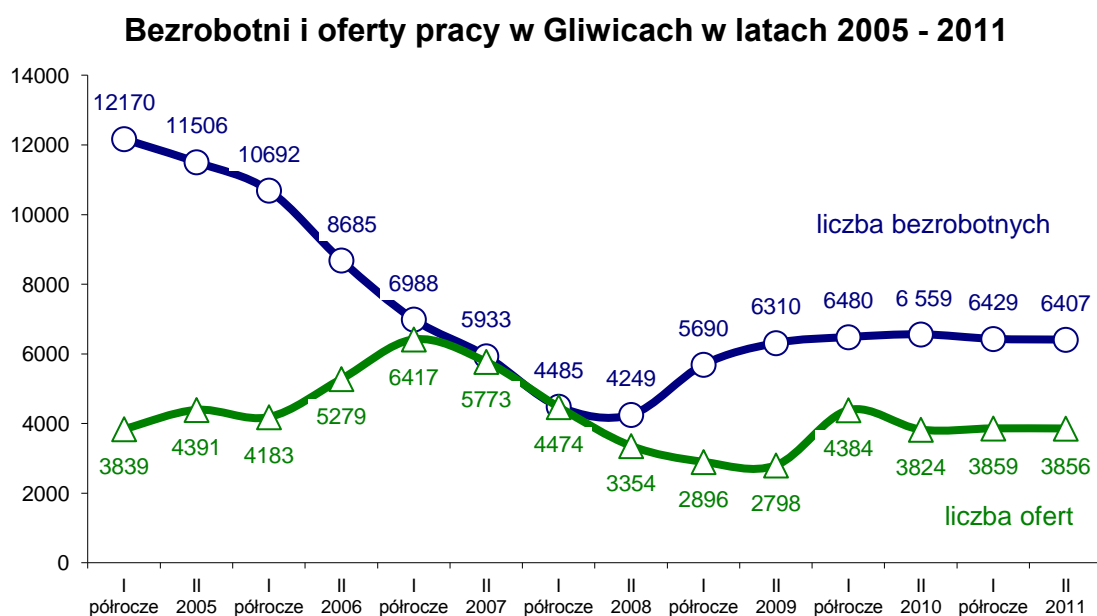
** odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród 876 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Gliwicach na koniec 2011 roku, dla 87 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% (tzn. wszyscy bezrobotni byli zarejestrowani powyżej 12 miesięcy). Ale w 83 % zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną (patrz *Załącznik 4*). Spośród zawodów, w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych, dla pięciu z nich wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0%. Duża liczba osób bezrobotnych bez zawodu, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, nie przełożyła się na wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia (patrz *Tabela 5*).

Lata 2005 - 2008 charakteryzowały się systematycznym spadkiem liczby bezrobotnych oraz wzrostem liczby ofert pracy. Po okresie wzrostu liczby ofert pracy w latach 2005 – 2007, ich liczba w kolejnych trzech latach zdecydowanie zmalała. W ostatnich dwóch latach liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz liczba ofert pracy ustabilizowała się.

Wykres 1.

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik budowlany* – 931301 (6% wszystkich ofert) i *robotnik gospodarczy* – 515303 (patrz Tabela 6). Trzy zawody: *robotnik budowlany*, *sprzedawca*, *technik prac biurowych (pracownik biurowy)* znajdowały się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku niezmiennie od 2005.

Tabela 6. Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie ofert pracy w Gliwicach w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w stosunku do ogółu ofert
931301	Robotnik budowlany	459	5,9%
515303	Robotnik gospodarczy	355	4,6%
522301	Sprzedawca	277	3,6%
411004	Technik prac biurowych	254	3,3%
932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	215	2,8%
722204	Ślusarz	192	2,5%
711202	Murarz	188	2,4%
524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	182	2,4%
712101	Dekarz	171	2,2%
432103	Magazynier	170	2,2%
Razem dla 10 zawodów			32%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Analiza struktury osób bezrobotnych oraz ofert pracy w 2011 roku według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pokazuje, że największa liczba osób bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji *Przetwórstwo przemysłowe* (prawie 27% ogółu bezrobotnych), *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (ponad 26%) oraz *Budownictwo* (ponad 18%). Największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło sekcjach: *Budownictwo* (ponad 25% wszystkich ofert), *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (ponad 22%) oraz *Przetwórstwo przemysłowe* (ponad 20%) - patrz Tabela 7.

Tabela 7. Struktura osób bezrobotnych oraz ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w Gliwicach w 2011 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2011r.	stan w końcu 2011r.	zgłoszone w 2011r.	stan w końcu 2011r.
Przetwórstwo przemysłowe	2025	1194	1561	90
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1995	1185	991	24
Budownictwo	1316	781	1943	28
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	454	310	1718	178
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	289	254	294	4
Transport i gospodarka magazynowa	255	159	322	34
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	239	138	196	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	161	114	107	0
Edukacja	154	104	191	2
Pozostała działalność usługowa	145	112	53	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	112	100	31	2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	98	57	145	0
Informacja i komunikacja	89	124	62	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	86	107	43	4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	64	70	21	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	46	36	21	0
Górnictwo i wydobywanie	37	26	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	22	19	16	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	10	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	0	0	0	0

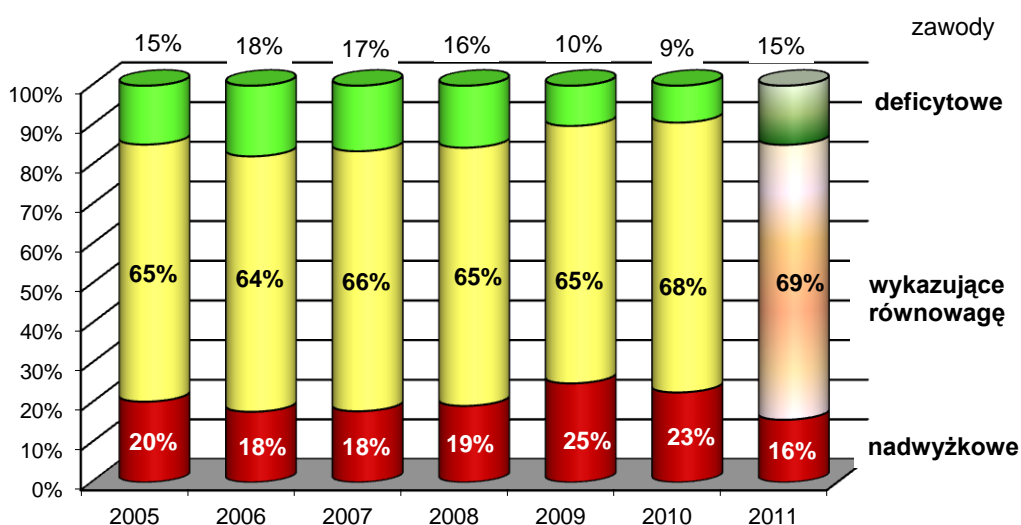
źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

2. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Analizując dane uzyskane z systemu „Syriusz”⁶ dla Gliwic, dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych (patrz *Załącznik 3 i 4*), zidentyfikowano w 2011 roku 345 elementarnych grup zawodowych oraz 1007 zawodów/specjalności. W 81% (819) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 42% (422) zarejestrowano oferty pracy.

Wykres 2.

Zmiana struktury zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy Gliwic w latach 2005 - 2011

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę⁷. Zawody wykazujące równowagę stanowiły 69%⁸ ogólnej liczby zawodów (patrz *Wykres 2*). Nie wpływały one w zdecydowany sposób na zmiany na rynku pracy. Zawody deficytowe - czyli poszukiwane na rynku pracy - stanowiły 15% wszystkich zawodów. Zawody nadwyżkowe - tzn. takie, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie - stanowiły 16% wszystkich zawodów (patrz *Wykres 2*). Spośród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu (patrz *Tabela 2*).

⁶ Patrz: www.mz.praca.gov.pl/Puls2/

⁷ Patrz str. 6

⁸ Uwzględniono wszystkie zidentyfikowane zawody niebędące zawodami deficytowymi albo nadwyżkowymi.

Tabele 8 i 9 przedstawiają 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów. Wśród nich aż 12 jest na poziomie wykształcenia wyższego.

Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w 2011 roku
(według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu równego zero)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
000000	Bez zawodu	0	168,67	168,67	0
331403	Technik ekonomista	0	13,17	13,17	0
723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0	6,83	6,83	0
723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0	4,50	4,50	0
422402	Technik hotelarstwa	0	3,42	3,42	0
235107	Pedagog	0	3,33	3,33	0
541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0	3,25	3,25	0
325511	Technik ochrony środowiska	0	3,17	3,17	0
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0	3,08	3,08	0
911206	Salowa	0	3,08	3,08	0
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0	2,92	2,92	0
311590	Pozostali technicy mechanicy	0	2,75	2,75	0
731402	Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0	2,75	2,75	0
264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	0	2,25	2,25	0
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0	2,08	2,08	0

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w 2011 roku
(według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu różnego od zera)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
263204	Socjolog	0,08	2,83	2,75	0,0294
753105	Krawiec	0,17	5,50	5,33	0,0303
214903	Inżynier automatyki i robotyki	0,08	1,75	1,67	0,0476
211301	Chemik	0,08	1,67	1,58	0,05
214390	Pozostali inżynierowie inżynierii środowiska	0,08	1,50	1,42	0,0556
512002	Kucharz małej gastronomii	0,25	4,25	4,00	0,0588
321402	Technik dentystryczny	0,08	1,33	1,25	0,0625
325401	Technik fizjoterapii	0,08	1,25	1,17	0,0667
422103	Technik obsługi turystycznej	0,17	2,42	2,25	0,069
214102	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0,08	1,17	1,08	0,0714
263401	Psycholog	0,08	1,17	1,08	0,0714
228301	Fizjoterapeuta	0,08	1,08	1,00	0,0769
243107	Specjalista do spraw reklamy	0,08	1,08	1,00	0,0769
741290	Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0,50	6,00	5,50	0,0833
611390	Pozostali ogrodnicy	0,17	2,00	1,83	0,0833

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabele 10 i 11 przedstawiają 30 najbardziej deficytowych zawodów. Wśród nich tylko jeden (*Lekarz weterynarii - specjalista chirurgii weterynaryjnej– 225201*) jest na poziomie wykształcenia wyższego.

Tabela 10. Ranking zawodów deficytowych w Gliwicach w 2011 roku
(przy braku zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
721204	Spawacz metodą MAG	5,50	0	-5,50	MAX
332201	Ekspozytor towarów (merchandiser)	4,17	0	-4,17	MAX
962106	Kolporter	3,25	0	-3,25	MAX
441202	Kurier	2,33	0	-2,33	MAX
712301	Monter ociepleń budynków	2,17	0	-2,17	MAX
311509	Technik mechanik obróbki skrawaniem	1,83	0	-1,83	MAX

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 11. Ranking zawodów deficytowych w Gliwicach w 2011 roku
(przy zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	15,17	0,17	-15,00	91
721205	Spawacz metodą MIG	3,67	0,08	-3,58	44
712990	Pozostali robotnicy budow. robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,33	0,08	-2,25	28
912202	Operator myjni	2,25	0,08	-2,17	27
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	4,08	0,17	-3,92	24,5
225201	Lekarz weterynarii - specjalista chirurgii weterynaryjnej	1,67	0,08	-1,58	20
532201	Opiekunka domowa	1,67	0,08	-1,58	20
931206	Robotnik mostowy	1,67	0,08	-1,58	20
341202	Opiekun osoby starszej	4,83	0,25	-4,58	19,3333
711501	Cieśla	9,33	0,50	-8,83	18,6667
814104	Wulkanizator	2,83	0,17	-2,67	17
524404	Telemarketer	11,33	0,83	-10,50	13,6
741103	Elektryk	11,83	0,92	-10,92	12,9091
723304	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	4,75	0,42	-4,33	11,4
751104	Rozbieracz - wykrawacz	1,67	0,17	-1,50	10
712702	Mechanik urządzeń klimatyzacyjnych	0,83	0,08	-0,75	10
812120	Wytapiacz stali, surówki i żelazostopów	0,83	0,08	-0,75	10
831210	Ustawiacz	0,83	0,08	-0,75	10
711601	Brukarz	4,83	0,50	-4,33	9,6667
333105	Spedytor	2,17	0,25	-1,92	8,6667
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2,17	0,25	-1,92	8,6667
311703	Technik górnictwa podziemnego	0,67	0,08	-0,58	8
713201	Lakiernik	0,67	0,08	-0,58	8
722312	Szlifierz metali	0,67	0,08	-0,58	8

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

3. PODSUMOWANIE

- Liczba osób bezrobotnych z terenu Gliwic, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach zmalała w porównaniu z 2010 rokiem i na koniec 2011 roku wynosiła 6407.
- Bezrobotne kobiety stanowiły 56% ogółu bezrobotnych.
- Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak w końcu poprzednich lat - stanowiły osoby bez zawodu (ponad 17%).
- Ponad 40% wszystkich bezrobotnych, stanowią osoby zarejestrowane w dziewięciu zawodach: *Sprzedawca, Ślusarz, Sprzątaczką biurową, Technik prac biurowych, Technik ekonomista, Robotnik budowlany, Kucharz, Murarz, Magazynier* oraz nieposiadające zawodu.
- Tylko 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni.
- Osiem zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy: *technik prac biurowych (pracownik biurowy), technik ekonomista (asystent ekonomiczny), sprzedawca, sprzątaczką i ślusarz* oraz grupa *bez zawodu* utrzymuje się w pierwszej „10” od 2005 roku.
- W roku 2011 zarejestrowano w PUP 7715 ofert pracy z zakładów pracy Gliwic.
- Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik budowlany – 931301* (6% wszystkich ofert) i *robotnik gospodarczy – 515303* (patrz Tabela 6).
- Trzy zawody: *robotnik budowlany, sprzedawca, technik prac biurowych (pracownik biurowy)* znajdowały się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku niezmiennie od 2005.
- Największa liczba bezrobotnych (według sekcji PKD) - była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji *Przetwórstwo przemysłowe* (prawie 27% ogółu bezrobotnych), *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (ponad 26%) oraz *Budownictwo* (ponad 18%).
- Największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło sekcjach: *Budownictwo* (ponad 25% wszystkich ofert), *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (ponad 22%) oraz *Przetwórstwo przemysłowe* (ponad 20%).
- Na podstawie wygenerowanych danych zidentyfikowano w 2011 roku 345 elementarnych grup zawodowych oraz 1007 zawodów/specjalności.
- W 81% zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 42% zarejestrowano oferty pracy.
- Zawody wykazujące równowagę, niewpływające na zmiany na rynku pracy, stanowiły 69% wszystkich zawodów.

- Zawody deficytowe stanowiły 15% wszystkich zawodów.
- Najbardziej deficytowymi zawodami w 2011 roku były: *konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej, spawacz metodami MAG lub MIG, ekspozytor towarów (merchandiser), robotnicy budowlani robót wykończeniowych.*
- Zawody nadwyżkowe stanowiły 16% ogólnej liczby zawodów. Spośród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu.
- Najbardziej nadwyżkowymi zawodami w 2011 roku były: *Technik ekonomista, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, Socjolog, Krawiec.*